

Sygn. akt: I C 849/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie: Przewodniczący: sędzia Juliusz Ciejek

Protokolant: sekretarz sądowy Anna Kosowska

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2021 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.**

przeciwko **B. M. (1)**

o zapłatę

I. uchyla w stosunku do pozwanej B. M. (1) nakaz zapłaty z dnia 13 października 2017 r. wydany przez Sąd Okręgowy w B. w postępowaniu nakazowym w sprawie (...):

- oddała powództwo o zapłatę kwoty 61.309 zł 23 gr (sześćdziesiąt jeden tysięcy trzysta dziewięć złotych dwadzieścia trzy grosze) z odsetkami i kosztami procesu,

- w pozostałym zakresie postępowanie umarza,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego kwotę 5.417 (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt: I C 849/20

UZASADNIENIE

Powód Bank (...) S.A. w B. (dalej: Bank) w pozwie złożonym w dniu 9 października 2017 r. (k. 38v) wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, aby pozwani B. M. (1) i A. R. solidarnie zapłacili na jego rzecz:

- kwotę 76.327,89 zł (należność główna w wysokości 73.582,02 zł plus skapitalizowane odsetki naliczone do 21 lipca 2017 r. w wysokości 2.745,87 zł)

wraz z umownymi karnymi odsetkami liczonymi od dnia 6 października 2017 r. do dnia zapłaty według zmiennej, rocznej stopy procentowej, wynoszącej czterokrotność stopy lombardowej NBP, tj. na dzień sporządzenia pozwu 10,00 % ale nie wyższych od odsetek maksymalnych za opóźnienie stanowiących dwukrotność sumy stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych,

- kwotę odsetek karnych naliczonych do dnia 5 października 2017 r. w wysokości 1.613,43 zł,

- koszt opłat bankowych w wysokości 14 zł,

- koszty postępowania sądowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że na podstawie umowy z dnia 24 maja 2012 r. udzielił pozwanej B. M. (1) kredytu gotówkowego. Zabezpieczeniem spłaty kredytu było poręczenie udzielone przez pozwanego A. R.. W związku z powyższym pozwani solidarnie odpowiadają za swoje zobowiązanie. Wskutek braku terminowej spłaty powód 7 czerwca 2017 r. wypowiedział pozwanym umowę kredytu i postawił całą kwotę kredytu w stan natychmiastowej wymagalności wzywając pozwanych do zapłaty całości zadłużenia w terminie do 21 lipca 2017 r. Pozwani nie dokonali zapłaty w wyznaczonym terminie (k. 6-7v).

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 13 października 2017 r. wydanym przez Sąd Okręgowy w B. sygn.(...), nakazano pozwanym B. M. (1) i A. R., aby solidarnie zapłacili powodowi:

- kwotę 76.327,89 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, lecz nie wyższymi niż wysokość maksymalnych odsetek za opóźnienie, za okres od 6 października 2017 r. do dnia zapłaty,

- kwotę 1.627,43 zł,

- kwotę 992 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania,

w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wnieśli w tym terminie zarzuty (k. 39).

Zarządzeniem z dnia 5 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy w B. uznał nakaz zapłaty za prawomocny z dniem 28 listopada 2017 r. (k. 51).

Zarządzeniem z dnia 4 czerwca 2020 r. Sąd Okręgowy w B. uchylił prawomocność nakazu zapłaty, wydanego 13 października 2017 r., w stosunku do pozwanej B. M. (1) (k. 69).

Od powyższego nakazu pozwana pismem z dnia 1 lipca 2020 r. wniosła zarzuty zaskarżając go w całości. Domagała się uchylecia nakazu i oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na jej rzecz od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podniosła zarzuty: niewłaściwości Sądu, niewykazania wysokości zadłużenia pozwanej oraz przedawnienia. Wskazała, że nie kwestionuje faktu zawarcia umowy o kredyt gotówkowy oraz spłacała zadłużenie z tego tytułu. Podniosła, że w oparciu o nakaz zapłaty wydany w sprawie (...) przez Sąd Okręgowy w B. było prowadzone w stosunku do niej i pozwanego A. R. postępowanie egzekucyjne, w trakcie którego wyegzekwowano należności na poczet zobowiązania wynikającego z przedmiotowej umowy. W ocenie pozwanej powód nie wykazał wysokości dochodzonej kwoty, bowiem takim dowodem nie może być wyłącznie wyciąg z ksiąg rachunkowych banku (k. 74-81)

W odpowiedzi na zarzuty pozwanej B. M. (1) powód **cofnął powództwo w części**, tj. co do kwoty 38.038,10 zł tytułem należności głównej, odsetek karnych naliczonych do 8 września 2020 r. oraz kosztów opłat bankowych wysłanego upomnienia. Wskazał, że kwota ta została wyegzekwowana w toku postępowania egzekucyjnego i zarachowana w przeważającej części na poczet odsetek karnych.

W pozostałym zakresie podtrzymał dotychczasowe stanowisko wnosząc o zasądzenie od pozwanej B. M. (1) kwoty 61.309,23 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku, lecz nie wyższymi niż wysokość maksymalnych odsetek za opóźnienie, za okres od 9 września 2020 r. do dnia zapłaty, a także kosztów procesu według norm przepisanych (k. 141-150).

Pismem z dnia 9 marca 2021 r. pozwana B. M. (1) **zgłosiła zarzut nieważności umowy** o kredyt wskazując na zawarcie w niej niedozwolonych zapisów. Podniosła, że zapis z § 3 pkt 1 umowy dotyczący oprocentowania mieści się w hipotezie klauzuli zamieszczonej pod poz. 3016 rejestru klauzul niedozwolonych. Zapis ten przyznaje Bankowi prawo do jednostronnej zmiany oprocentowania z przyczyn, których katalog jest niejasny i nieprecyzyjny, wprowadzając niesprawiedliwą dysproporcję praw stron na niekorzyść konsumenta. Ponadto w ocenie pozwanej zapis ten nie realizuje ustawowych wymogów określenia konkretnych warunków zmiany stopy oprocentowania kredytu. Pozwana

wskazała nadto, że zapis § 4 pkt 12 umowy dotyczący kosztów windykacji mieści się w hipotezie klauzuli zamieszczonej pod poz. 3134 rejestru klauzul niedozwolonych (k. 236-239v).

Na rozprawie w dniu 18 maja 2021 r. pełnomocnik pozwanej oświadczył, że wyraża zgodę na cofnięciu pozwu jak w piśmie powoda z dnia 7 grudnia 2020 r., niemniej podtrzymuje wniosek o zasądzenie kosztów (k. 247).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 maja 2012 r. powód Bank (...) S.A. z siedzibą w B. zawarł z pozwaną B. M. (1) jako konsumentem umowę o kredyt gotówkowy (...) nr (...) - (...). Na podstawie powyższej umowy Bank udzielił pozwanej kredytu z przeznaczeniem na cele konsumpcyjne w kwocie 92.980,- zł na okres od dnia 24 maja 2012 r. do 10 grudnia 2024 r. Za pozyskane środki pozwana planowała dokończyć remont domu mieszkalnego w B., w którym zamieszkiwała wówczas wraz z mężem.

Zgodnie z § 3 ust. 1 umowy kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 13,99 % w stosunku rocznym. Wysokość oprocentowania ustalana miała być przez Zarząd Banku i uzależniona w przypadku kredytów udzielanych na podstawie dokumentów potwierdzających dochody od: zmiany stóp procentowych NBP, wysokości oprocentowania pożyczek międzybankowych (stawek WIBOR), wysokości oprocentowania depozytów w Banku (...) S.A., zmiany poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanego przez GUS.

Z kolei w § 3 ust. 2 umowy wskazano, że każda zmiana którejkolwiek z wielkości, o których mowa wyżej, może uzasadniać zmianę przez Bank oprocentowania kredytu. Zmienione oprocentowanie skutkuje od dnia zapadalności najbliższej raty.

Raty kapitałowe i raty z tytułu odsetek miały być płatne w 150 równych ratach kapitałowo-odsetkowych, naliczanych w systemie annuitetowym, płatnych do 10-go dnia każdego miesiąca w wysokości 1.318,42 zł (§ 3 ust. 4 umowy).

Zgodnie z § 4 ust. 13 pkt 1 Bank mógł wypowiedzieć umowę kredytową z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia w przypadku nie dokonania przez kredytobiorcę w terminach określonych w umowie, spłaty pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim listownym wezwaniu kredytobiorcy do zapłaty zaległych rat lub ich części wynikających z zawartej umowy, w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania.

Jako zabezpieczenie spłaty kredytu ustanowiono:

- poręczenie przez pozwanego A. R.,
- upoważnienie do potrąceń z rachunku bieżącego (§ 8 umowy).

(dowód: umowa o kredyt k. 32-36 oraz 157-161, poręczenie k. 37, zeznania pozwanej B. M. k. 247v-248)

Powód dokonał w dniu 25 maja 2012 r. wypłaty pozwanej całości udzielonego kredytu.

(dowód: elektroniczne bankowe noty k. 31, bezsporne)

W związku z zaległością w spłacie kredytu powód wystosował do pozwanych pisemne upomnienia w dniu 14 lutego 2017 r.

Pismem z dnia 22 marca 2017 r. Bank wezwał pozwanych do zapłaty przeterminowanego zadłużenia w kwocie 2.259,59 zł.

Następnie w dniu 18 kwietnia 2017 r. Bank ponownie wezwał każdego z pozwanych do zapłaty przeterminowanego zadłużenia, które wówczas wynosiło 2.306,58 zł, wskazując, że brak uregulowania należności może skutkować wypowiedzeniem umowy i postawieniem całości zadłużenia w stan natychmiastowej wymagalności. Pozwany A. R.

odebrał wezwanie w dniu 21 kwietnia 2017 r. Przesyłka skierowana do pozwanej B. M. (1) wróciła niedoręczona z adnotacją „ZWROT nie podjęto w terminie”.

(dowód: upomnienia k. 30-30a, wezwania k. 28-29 oraz k. 170)

Pismem z dnia 7 czerwca 2017 r. Bank wypowiedział pozwanym umowę kredytu. Pozwany A. R. odebrał oświadczenie o wypowiedzeniu w dniu 22 czerwca 2017 r. Przesyłka skierowana do pozwanej B. M. (1) wróciła niedoręczona z adnotacją „ZWROT nie podjęto w terminie”.

(dowód: wypowiedzenia k. 26-27)

Na dzień 6 października 2017 r. zadłużenie z tytułu umowy o kredyt nr (...) - (...) wobec Banku wynosiło:

- 73.582,02 zł tytułem należności głównej,

- 2.745,87 zł tytułem odsetek skapitalizowanych za okres do 21 lipca 2017 r.,

- 1.613,43 zł tytułem odsetek karnych naliczonych za okres do 4 października 2017 r. według stopy procentowej wynoszącej 10,00 % w stosunku rocznym,

- 14 zł tytułem opłat i prowizji.

(dowód: wyciąg z ksiąg Banku k. 8)

Wpłaty z tytułu umowy kredytu były dokonywane dobrowolnie do kwietnia 2017 r.

(dowód: harmonogram spłat k. 193-195v)

W oparciu o tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty wydanego w niniejszej sprawie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w O. K. C. na wniosek powoda prowadziła postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanym, w toku którego wyegzekwowano od dłużników kwotę 49.656,05 zł, w tym dla wierzyciela 45.922,88 zł.

(dowód: pismo w sprawie (...) k. 232, zaświadczenie k. 233-234)

Na dzień 17 maja 2021 r. do wyegzekwowania pozostała kwota 50.128,52 zł tytułem należności głównej oraz kwota 27,47 zł tytułem odsetek.

(dowód: wydruk wiadomości e-mail k. 246)

Sąd zważył, co następuje:

W sprawie poza sporem pozostawała okoliczność, że powoda i pozwaną B. M. (1) łączyła umowa o kredyt gotówkowy (...) nr (...) - (...). Na podstawie powyższej umowy bank udzielił pozwanej kredytu z przeznaczeniem na cele konsumpcyjne w kwocie 92.980 zł na okres od 24 maja 2012 r. do 10 grudnia 2024 r. Bezsportny między stronami był również fakt, że powód wypłacił pozwanej powyższą kwotę.

Sąd dokonał ustaleń faktycznych w sprawie w oparciu o załączone do akt i niekwestionowane przez strony dokumenty nie stwierdzając podstaw do podważenia ich wiarygodności.

Powód w ostatecznie sprecyzowanym stanowisku domagał się zapłaty kwoty 61.309,23 zł wraz z odsetkami umownymi, w pozostałym zakresie cofnął powództwo, na co pozwana wyraziła zgodę.

Pozwana z kolei podniosła zarzuty: niewykazania wysokości zadłużenia, nieważności umowy za uwagi na zawarte w niej postanowienia abuzywne oraz przedawnienia.

Zarzut niewykazania wysokości zadłużenia

Pozwana wskazywała, że na podstawie przedłożonych przez powoda dokumentów nie sposób jednoznacznie ustalić wysokości jej zobowiązania, albowiem wpłat dokonywała ona sama, jak i pozwany A. R., nadto prowadzone było postępowanie egzekucyjne w wyniku którego wyegzekwowano częściowo należność.

W ocenie Sądu przedłożone do akt sprawy dokumenty potwierdzają wysokość roszczenia dochodzonego przez powoda.

Na uzasadnienie swojego żądania Bank przedłożył treść umowy zawartej z kredytobiorcą, dowody wypłacenia całej kwoty kredytu, a także dowody na okoliczność postawienia należności w stan wymagalności takie jak wezwania do zapłaty, wypowiedzenie umowy, wezwanie do dobrowolnej spłaty zadłużenia, a także wyciąg z ksiąg rachunkowych banku.

Nie może zatem budzić wątpliwości okoliczność, że powodowi przysługuje prawo dochodzenia wierzytelności objętej pozwem, a przedstawione dokumenty stanowią wystarczający dowód na istnienie zobowiązania po stronie pozwanej jako dłużniczki. Strona powodowa wykazała roszczenie zarówno co do zasady, jak i wysokości.

Dla rozstrzygnięcia o zasadności żądań pozwu, Sąd musi dysponować stosownymi danymi i informacjami. Zadaniem powoda w procesie jest więc wykazanie wszystkich przesłanek odpowiedzialności kontraktowej. W myśl ogólnych zasad postępowania cywilnego strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu. Ponadto, z treści art. 232 k.p.c., stanowiącego procesowy odpowiednik art. 6 k.c., wynika że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a obowiązkiem Sądu było ustalenie, czy strona inicjująca proces wykazała okoliczności faktyczne, których zaistnienie determinuje możliwość jego skutecznego wpisania (subsumcji) w odpowiednią podstawę prawną. Pozwana z kolei winna udowodnić podstawy faktyczne przyjętej linii obrony. Jeżeli zaś materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych w myśl twierdzeń jednej ze stron, sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. Należy to rozumieć w ten sposób, że strona która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał. Ciężar udowodnienia faktu należy rozumieć z jednej strony, jako obarczenie strony procesowym obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami poniesienia realizacji tego obowiązku, lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu.

Wobec przedłożonych przez powoda dowodów w postaci dokumentów w ocenie Sądu pozwana, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie przedstawiła kontrdowodu, z którego wynikałaby podstawa do uznania, że zobowiązanie co do zasady nie istnieje. Z tych też względu zarzut pozwanej, że powód nie wykazał istnienia zobowiązania w wysokości dochodzonej pozwem, należy uznać za nieudowodniony.

Zarzut nieważności umowy

Pozwana podniosła zarzut nieważności umowy o kredyt wskazując na zawarcie w niej niedozwolonych zapisów, mianowicie § 3 pkt 1 umowy dotyczący oprocentowania oraz § 4 pkt 12 umowy dotyczący kosztów windykacji.

Zgodnie z art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, które kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami lub rażąco naruszając jego interesy, nie są wiążące, jeżeli nie zostały uzgodnione indywidualnie. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§ 1). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu, co w szczególności odnosi się do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Zgodnie z utrwalonym już orzecznictwem „wszelkie klauzule sporządzone z wyprzedzeniem będą klauzulami pozbawionymi cechy indywidualnego uzgodnienia i okoliczności tej nie niweczy fakt, że konsument mógł znać ich treść”, przy czym

uznanie, że treść danego postanowienia umownego została indywidualnie uzgodniona wymagałoby wykazania, że „konsument miał realny wpływ na konstrukcję niedozwolonego (abuzywnego) postanowienia wzorca umownego”, a „konkretny zapis był z nim negocjowany” (wyrok SA w Warszawie z 14 czerwca 2013 r. w sprawie VI ACa 1649/12 ; wyrok SA Warszawa z dnia 15 maja 2012 r. w sprawie VI ACa 1276/11, wyrok SA w Poznaniu z 6 kwietnia 2011 r. w sprawie I ACa 232/11).

Nie ulega wątpliwości, że powódka zawarła umowę jako konsument w rozumieniu art. 22¹ k.c., było to de facto bezsporne między stronami.

Ponadto nie ulega wątpliwości, że umowa stron stanowiła wzorzec stosowany w Banku. Układ umowy wskazuje, że kredytobiorca mógł określić potrzebną mu kwotę, określić przeznaczenie kredytu, uzgodnić okres kredytowania, sposób zabezpieczenia, wskazać rachunki do wypłaty i spłaty kredytu. Nie ma jednak podstaw do przyjęcia, że pozostałe postanowienia i oświadczenia były możliwe do wynegocjowania. Dla tego byłoby bowiem konieczne wykazanie, że kredytobiorca miał realny wpływ na kształt każdego z postanowień umowy, czyli przedstawiono mu możliwość jego zmiany, z której zrezygnował. Taka okoliczność nie wynika natomiast ani z zeznań pozwanej, ani innych dowodów, co oznacza, że postanowienia w zakresie możliwości zmiany wysokości oprocentowania, nie były uzgodnione indywidualnie w rozumieniu art. 385¹ § 1 i 3 k.c.

W ocenie Sądu nie doszło zatem do indywidualnego uzgodnienia wszystkich postanowień umowy. Dla wykazania takiego faktu konieczne byłoby bowiem udowodnienie nie tyle, że pozwana miała możliwość formułowania pytań i negocjacji, lecz że taka możliwość była jej realnie przedstawiona w odniesieniu do poszczególnych postanowień i świadomie z niej zrezygnowała, a tego powód nie udowodnił.

W konsekwencji, w ocenie Sądu nie ma podstaw do przyjęcia, że postanowienia umowy w zakresie możliwości zmiany wysokości oprocentowania zostały w przypadku umowy stron uzgodnione indywidualnie. Jako że pozwana wskazywała, że te postanowienia są niedozwolone, należało rozważyć, czy – skoro dotyczą głównego przedmiotu umowy – są wystarczająco jednoznaczne i czy wynikające z nich prawa lub obowiązki stron zostały ukształtowane sprzecznie z dobrymi obyczajami lub w sposób rażąco naruszający interesy pozwanej jako konsumenta.

Z § 3 ust. 1 umowy wynika, że kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, zaś wysokość oprocentowania ustalana miała być przez Zarząd Banku i uzależniona od zmiany stóp procentowych NBP, wysokości oprocentowania pożyczek międzybankowych (stawek WIBOR), wysokości oprocentowania depozytów w Banku (...) S.A., zmiany poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanego przez GUS. Każda zmiana którejkolwiek z wielkości, o których mowa wyżej, mogła uzasadniać zmianę przez Bank oprocentowania kredytu (ust. 2).

W ocenie Sądu istnieją podstawy do uznania abuzywności § 3 ust. 1 umowy w zakresie, w jakim Bank był upoważniony do zmiany oprocentowania kredytu. W umowie wskazano, że zmiana oprocentowania będzie możliwa w przypadku zmiany stopy referencyjnej oraz zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w kraju. Powyższe sformułowania są niejasne, nieostre. Powołanie się na zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego bez wskazania jakich, bez wskazania jaka zmiana tych parametrów i w jakim zakresie umożliwi zmianę oprocentowania, skutkuje tym, że decyzja Banku będzie arbitralna. Ponadto o abuzywności ww. postanowienia świadczy jego nietransparentność. Umowa kredytu nie przedstawiała w sposób przejrzysty konkretnych działań mechanizmu zmiany oprocentowania tak, by pozwana była w stanie samodzielnie oszacować, w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria, wpływające dla niej z umowy konsekwencje ekonomiczne. Umowa nie dawała też pozwanej żadnego instrumentu pozwalającego bronić się przed decyzjami Banku w zakresie ustalonej wysokości oprocentowania czy też możliwości weryfikowania go. W konsekwencji pomiędzy stronami przedmiotowej umowy zakłócona została w ten sposób równowaga kontraktowa, bowiem treść kwestionowanych postanowień umożliwiała Bankowi jednostronne kształtowanie sytuacji pozwanej będącej konsumentem, w zakresie wysokości jej zobowiązań wobec banku. Z drugiej strony nie stwarzała dla kredytobiorczynie żadnych roszczeń w zakresie obniżenia oprocentowania w przypadku korzystnych dla niej zmian parametrów mających wpływ na jego wysokość.

Dobre obyczaje nakazują, aby ponoszone przez konsumenta koszty związane z zawarciem umowy, o ile nie wynikają z czynników obiektywnych, były możliwe do przewidzenia. Brak określenia w umowie w sposób przejrzysty i zrozumiały sposobu zmiany wysokości oprocentowania w rażąco sposób narusza interesy konsumenta.

W świetle powyższych okoliczności przyjąć należy, że postanowienie uprawniające Bank do jednostronnej i nieskrępowanej zmiany oprocentowania należy uznać za niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ k.c. Nie ma znaczenia, czy z możliwości takiej Bank korzystał. Dla uznania postanowienia umownego za niedozwolone wystarczy bowiem taka jego konstrukcja, która prowadzi do obiektywnej możliwości rażącego naruszenia interesów konsumenta, przy czym zgodnie z art. 385² k.c. ewentualna abuzywność postanowień umowy podlega badaniu na datę jej zawarcia z uwzględnieniem towarzyszących temu okoliczności i innych umów pozostających w związku z umową objętą badaniem (uchwała SN z 20 czerwca 2018 r. w sprawie III CZP 29/17).

Podsumowując, w ocenie Sądu wskazane wyżej postanowienie umowy dotyczące możliwości zmiany oprocentowania swobodnie przez jedną ze stron umowy (Bank) nie zostały uzgodnione indywidualnie i kształtowały zobowiązania kredytobiorcy w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, a zatem miały charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ k.c., a w związku z tym nie wiążą pozwanej.

Wylimitowanie wskazanego zapisu i brak możliwości uzupełnienia umowy w tym zakresie skutkuje obiektywnym brakiem możliwości jej wykonania przez obie strony zgodnie z jej istotą, tj. jako umowy kredytu bankowego.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 pr. bank. umowa kredytu polega bowiem na tym, że Bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Wylimitowanie z umowy stron postanowień dotyczących oprocentowania z podanego wyżej powodu nie może pozwalać na utrzymanie umowy nie tylko dlatego, że chodzi o główne świadczenie, bez którego charakter umowy o kredyt nie mógłby zostać zachowany. Bez tej klauzuli wykonywanie umowy w ogóle nie byłoby możliwe bez zasadniczej zmiany jej charakteru prawnego, który oddawał prawną i gospodarczą przyczynę jej podpisania przez obie strony.

Nieważność umowy oznacza, że nie istnieje stosunek zobowiązaniowy między stronami, jaki miałby powstać w wyniku jej zawarcia.

Z podanych przyczyn, konieczne było na podstawie art. 496 k.p.c. uchylene w stosunku do pozwanej B. M. (1) nakaz zapłaty z dnia 13 października 2017 r. wydanego w postępowaniu nakazowym w sprawie (...).

Wobec stwierdzenia nieważności umowy z uwagi na jej sprzeczność z art. 58 § 1 k.c. i art. 69 ustawy Prawo bankowe, Sąd powództwo o zapłatę oparte na wskazanej przez powoda podstawie faktycznej wynikającej z umowy stron oddalił w zakresie żądania zapłaty podtrzymanego ostatecznie co do kwoty 61.309 zł 23 gr z odsetkami i kosztami procesu.

Z uwagi na skuteczne cofnięcie pozwu w pozostałym zakresie Sąd na podstawie art. 203 § 1 w zw. z art. 355 k.p.c. postępowanie umorzył.

Powyższe rozstrzygnięcie dezaktualizuje potrzebę odnoszenia się do zarzutu abuzywności § 4 pkt 12 umowy dotyczący kosztów windykacji, jak również zarzut przedawnienia, albowiem Sąd uwzględnił najdalej idący zarzut pozwanej.

W punkcie II wyroku orzeczono o kosztach procesu, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Pozwana wygrała w całości, w ocenie Sądu bowiem także w części, w której cofnięto pozew, przysługuje jej prawo do zwrotu kosztów procesu.

W niniejszej sprawie pozwana poniosła koszt wynagrodzenia pełnomocnika (radcy prawnego) w stawce wynikającej z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w kwocie 5.400 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, łącznie 5.417 zł.

Zgodnie z żądaniem pozwanej Sąd zasądził od powoda na jej rzecz ww. kwotę wraz z ustawowymi odsetkami od daty uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c.